FESTES DE SANT VICENT

MONTESA, 2009

Sant Vicent. Acrílic sobre taula. Francesc Piera, 2009

Amb tu, en festes

C/. San Vicente, 15
46692 **MONTESA**
Tel. y fax 96 229 91 37

CajaCampo
Somos como tú

FESTES DE SANT VICENT

MONTESA 2009

DEL 15
AL 20 D'ABRIL

AGRAÏMENT

AL POBLE DE MONTESA

AJUNTAMENT DE MONTESA

DIPUTACIÓ DE VALÈNCIA (ÀREA DE CULTURA, *SARC).*

I TOTS ELS COL.LABORADORS
QUE HAN FET POSSIBLE AQUEST PROGRAMA.

SALUTACIÓ

Estimats veïns i veïnes del poble de Montesa.

Per segon any consecutiu hem tingut la sort d' organitzar la festa de Sant Vicent.

No ha estat un any fàcil però finalment i gràcies a la col.laboració del poble i de les entitats anunciants, ho hem pogut aconseguir.

El nostre desig és que la tradició d'aquesta festa no es perda.

"… Perquè no és sols la festa d'un carrer, sinò la festa de tot un poble…"

Esperem que tots gaudiu dels actes programats.

FESTERS MAJORS

ELISA SANZ BORJA

VICEN CARBONELL CERDÁ

MARISOL GONZÁLEZ GIMÉNEZ

SONIA MOLTÓ UCHAN

RAQUEL MOSCARDÓ LÓPEZ

M. CARMEN CERDÁ GARCÍA

INGRID SANCHIS KIPPERT

ALEKSANDAR ATANASOV STOYANOV

RICARDO BARBERÁ TORTOSA

RAFAEL TALÓN RODRIGUEZ

ELADIO GARCÍA CARBONELL

RAMON PLÁ GIMÉNEZ

RAMON BARBERÁ NAVARRO

FESTERS INFANTILS

RICARDO BARBERÁ SANZ

ELISA BARBERÁ SANZ

OLIMPIA MOLTÓ ATANASOV

MARINA GARCÍA MOLTÓ

JOEL GARCÍA MOLTÓ

ELADIO GARCÍA SANCHIS

CLARA GARCÍA SANCHIS

MANEL TALÓN CARBONELL

RAFA TALÓN CARBONELL

ÁLVARO BALDRÉS GONZALEZ

ALBERTO BALDRÉS GONZALEZ

JOSE ANTONIO BALDRÉS GONZALEZ

MIREIA BARBERÁ MOSCARDO

FESTERS S. VICENT '09

PROGRAMACIÓ

DIMECRES, 15 D'ABRIL

19.30 h.
A la Sala d'Exposicions de la Casa de la Vila, inauguració de l'exposició "Sorolls metàlics".

DISSABTE, 18 D'ABRIL

11.00 h.
Jocs tradicionals.

13.00 h.
En finalitzar els jocs tots els xiquets del poble rebran un obsequi.

22.30 h.
Sainet a la Casa de la Cultura a càrrec del prup de teatre "La tasseta de plata".

DIUMENGE, 19 D'ABRIL

10.00 h.
Després d'esmorzar al carrer Sant Vicent la penya taurina "Xe que m'agarra" soltarà un porquet ensanginat.

ACTES

19.30 h.
Processó de Sant Vicent.

23.45 h.
Cercavila de l'Associació de Comparses per a celebrar el mig any fester.

00.30 h.
Ball de disfresses a la nau de la Cooperativa amb l'actuació de l'orquestra "Ciudad Alicante".

DILLUNS, 20 D'ABRIL

12.00 h.
Missa en honor de Sant Vicent. A l'eixida es repartirà el pa beneït a tots els assistents.

13.00 h.
Cercavila per tot el poble amb la Unió Musical de Montesa.

13.30 h.
Gran Traca aèrea per tot el carrer Sant Vicent.

17.00 h.
Sorprenent cavalcada amenitzada per la Unió Musical de Montesa.

LA CASA DE LA VILA DE MONTESA

per Josep Cerdà i Ballester

1. L´organització municipal durant l´ època foral (segles XIII-XVIII)

Durant l´època foral, l´òrgan bàsic de govern municipal als pobles valencians era el *Consell General*. Aquest organisme agrupava tots els caps de família de cada poble i tenia una funció consultiva. Per sota d´aquest existia un grup més reduït, el *Consell Particular*, que integrava un grup més reduït de persones, la majoria d´elles seleccionades d´acord amb el seu nivell de renda. Aquests organismes es reunien, depenent dels casos, sempre que hi havia que tractar assumptes d´una certa rellevància, com per exemple l´endeutament de la vila.

Per davall dels consells existien tres càrrecs bàsics, que eren els qui exercien el govern quotidià del municipi: el justícia, els jurats i el mostassaf. Tots aquests càrrecs s´estreien d´entre les persones del consell general i una vegada elegits els candidats, el senyor jurisdiccional -en el cas de Montesa el sosclauer de l´Orde- n´elegia un.

Els jurats, el govern dels quals durava un any, tenien com a missió administrar els béns de propis, carregar censals, etc. Un d´ells encapçalava els demés i assumia el càrrec de *jurat en cap*.

Pel que fa a l´administració de justícia en primera instància la tenia la persona anomenada *justícia*, el càrrec del qual era també anual. Cas d´apelació, en Montesa s´havia d´acudir al sotsclauer i per damunt d´aquest, es podia acudir al lloctinent general de l´Orde.

L'altre càrrec important dins el govern municipal, també de duració anual, era el de *mostassaf*, el qual s´encarregava del control

de les peses i mesures, de supervisar la qualitat dels productes que es venien al mercat i de les obres públiques.

2. Els nous espais de reunió: les sales

Durant l´època medieval, el lloc on es reunien el consell general i el particular solia ser l´església parroquial, ja que en funció del nombre d´habitants, es necessitava un espai ample. A banda, l´església era on els representants del govern local prenien possessió de llurs càrrecs, en una cerimònia que s´inseria dins la celebració de l´Eucaristia.

En la mesura que avançaven els temps, sobre tot al llarg del segle XV, les *corporacions locals* anirien dotant-se d´espais propis on poder celebrar les seues reunions. Així acabaran edificant una sèrie d´edificis, anomenats *sales*. Exemples d´aquests espais arquitectònics construïts per a la *funció pública* es conserven hui, sobre tot, a les comarques castellonenques: Morella, Catí, Vilafranca o Sant Mateu en són bons exemples.

Normalment eren edificis amb dues parts ben diferenciades: la planta baixa, amb una llotja oberta sustentada per arcs i una planta superior on s´instal.lava la *Sala del Consell* pròpiament dita. Amb aquesta disposició foren construïdes les cases consistorials de L´Olleria i Montesa.

En funció de l´activitat desenvolupada per aquests càrrecs havia d´habilitar-se, doncs, l´edifici corresponent.

3. La Sala de Montesa

Quan es construí la *sala* de Montesa (actual Casa de la Vila o Ajuntament), sembla que es va pensar en una construcció senzilla, amb atri i primera planta, edifici que no diferia gens dels executats amb la mateixa funció a altres poblacions veïnes. L´Olleria és un cas molt proper cronològica i tipològicament i la semblança amb la Sala del Consell que es construí a Montesa és sorprenent.

El vell edifici de les escoles, junt a la Casa de la Vila, durant la dècada dels quaranta

Així, tant a l´Olleria com a Montesa, la Casa de la Vila consta de dues parts: un pòrtic amb arcs de carreus i una sala en la primera planta. En el cas de Montesa, no sabem quan, s´afegí un tercer cos, per al qual ja no es va utilitzar la pedra.

Per la seua tipologia, hauríem de datar la Sala del Consell edificada a Montesa entre finals del segle XVI i el primer terç del XVII. La primera planta seria utilitzada per a les reunions dels representants municipals, mentre que una xicoteta dependència faria la funció d´arxiu.

No tenim documentació sobre les vicissituds per les quals passà l´edifici municipal arrel del terratrèmol de 1748. No obstant, el desplaçament actual dels arcs i la frontera cap a la plaça de la Vila serien, molt probablement, conseqüència del sisme.

Per al segle XIX tornem a tindre algunes dades, encara que molt breus i en relació als efectes produïts per les fortes tempestes dels primers dies de novembre de 1864.

Així, la corporació manifestava en la seua *Relación de los daños que han sufrido los edificios municipales y caminos en el término de este pueblo:*

"...1º el techo y paredes laterales de la Casa del Ayuntamiento han sufrido grandes deterioros, que exijen su pronta reparación, calculando su valor en 3.000 reales...".

Tampoc sabem de les edificacions que possiblement hi havia junt a la Casa de la Vila al segle XIX, tan sols que a les que feien servir d´escoles hi constava, segons testimonis orals, la data de 1888.

El *campanó*, espai que albergava el rellotge públic, situat junt a

Edificis construïts als anys cinquanta després de l´enderrocament de les escoles

l´Ajuntament vell, per la part del carrer de les Ànimes, fou enderrocat en 1916 pel seu deficient estat de conservació, traslladant aleshores el rellotge a la torre de l´església.

4. Les darreres intervencions

L´estat ruïnós de l´Ajuntament de Montesa va fer plantejar-se, a la corporació municipal del 1975, l´enderrocament definitiu de l´antiga Casa de la Vila i la construcció d´un ajuntament de nova planta. Així, en la sessió plenària del 30 d´octubre, aprovaren una memòria valorada redactada per l´aparellador municipal, José Herrero Rico, en la qual s´informava sobre l´estat de deteriorament de l´edifici i les possibles solucions a adoptar.

Alhora, se sol.licità de la Diputació Provincial de València ajut econòmic, qüestió que plantejà un diàleg entre la corporació de la vila de Montesa i l´arquitecte Guillermo Stuyck Portillo. L´arquitecte plantejà una proposta en la qual es destruïen els forjats interns de l´Ajuntament, però respectant la façana de carreus i recuperant el pòrtic, fins aleshores tabicat.

En vista de la propota d´Stuyck, que la corporació –afortunadament- acabà acceptant, en desembre de 1976 l´arquitecte redactà el projecte definitiu

El contracte de l´obra, que ascendí a la quantitat de 3.075.000 pessetes, s´adjudicà al constructor de Montesa José Uchán Terol en desembre de 1977, executant-se les obres durant els anys 1978 i 1979.

La Casa de la Vila amb les dues cases afegides als anys cinquanta a costa de les escoles velles

L'ampliació de l´Ajuntament després de l´enderrocament de les cases afegides als anys cinquanta

Anys despés, un conveni subscrit el 6 de novembre de 1998 entre l´Ajuntament de Montesa i la Conselleria d´Obres Públiques, Urbanisme i Transports, permeté ampliar la Casa de la Vila. El projecte, a càrrec dels arquitectes José Miguel Benito Suay i Salvador Vila Ferrer, plantejà la possibilitat d´adquirir dues cases situades vora l´Ajuntament, edificades durant la postguerra a costa de l´espai de les escoles del XIX, l´estètica de les quals era més que dubtosa.

L´obra consistí en l´enderrocament de dites cases i la construcció de nova planta d´un edifici de tres plantes: a la planta baixa un pòrtic obert a la plaça, amb arcs de mig punt, despatxs a la primera i saló de plenaris (hui oficines) a l´últim cos.

El cost d´aquesta intervenció ascendí a la quantitat de 25.712.084 pessetes. Iniciades les obres en novembre de 2000, l´ampliació de la Casa de la Vila va ser inaugurada pel Conseller d´Obres Públiques, Urbanisme i Transports el dia 15 de febrer de 2002.

A banda de l´aspecte estètic, l´ampliació permeté descongestionar parcialment la vella Sala del Consell, on s´amuntegaven els funcionaris amb la paperassa que la institució anava generant.

Finalment, en 2004 dues subvencions del Pla Provincial d´Obres i Serveis de la Diputació de València, van permetre noves obres a la part antiga de la Casa de la Vila.

La Casa de la Vila en 1975, amb el pòrtic tabicat

En 1979, amb el pòrtic obert

Referències arxivístiques i bibliogràfiques

Arxiu Municipal de Montesa (en procés de catalogació)

Provincia de Valencia. Villa de Montesa. Año de 1865. Estado de las pérdidas y daños sufridos tanto por los particulares como por el procomún de esta villa, así en la riqueza imponible, rústica, urbana y pecuaria, como en los efectos y aperos de labor, en animales de servicio y en todo lo que se conoce bajo el nombre de artículos u objetos de labor y demás que es de interés general; Arxiu de la Diputació de València, sign. E.2.1., caixa 4, exp. núm. 43.

CERDÀ I BALLESTER, Josep, "El rellotge públic de Montesa" en *Fiestas Patronales. Montesa, 1992*, disponible també en la direcció d´Internet www.museumontesa.com;

RAMÍREZ ALEDÓN, Germà, *L´Olleria, Vila Reial. Aproximació a la seua història;* Tavernes Blanques, l´Esquer, 1989.

ZARAGOZÁ CATALÁN, Arturo, *Arquitectura Gótica Valenciana*, Generalitat Valenciana, 2000.

ZARAGOZÁ CATALÁN, Arturo, "A propòsit de l´espai del poder civil en l´episodi gòtic valencià: l´aula senyorial i la seu del consell", dins *Arquitecturas para el diálogo. Los espacios del parlamento / Arquitectures per al diàleg. Els espais del parlament,* catàleg de l´exposició conmemorativa del XX aniversari de l´Estatut d´Autonomia de la Comunitat Valenciana (1982-2002), València, Corts Valencianes, 2001, pp. 44-59 i 172-178;